

Policy om elcykling inom renbetesfjällen

Länstyrelsen fastställer policy om elcykling på statens mark inom renbetesfjällen.

Policy om elcykling på statens mark inom renbetesfjäll

Policyn syftar till att bibehålla förutsättningarna för bedrivande av renskötsel samt värna om allemansrätten.

Elcykling omfattas inte av allemansrätten och är som huvudregel inte tillåten inom renbetesfjällen. Elcykling kan i undantagsfall tillåtas inom renbetesfjällen efter särskild prövning av länsstyrelsen.

Bakgrund

Renbetesfjällen i Jämtland är populära områden för många; näringsidkare med fjällverksamhet, småviltsjägare, utövare av allemansrättsligt friluftsliv – såväl lokalboende som besökare. Utvecklingen står ibland i konflikt med rennäringen. Nya verksamheter och exploateringar tillkommer samtidigt som klimatförändringarna verkar försvarande för nyttjandet av renbetesmarker.

Cykling i naturen är en snabbt växande friluftstrend i Sverige. Nya upplevelser och utmaningar kan ges från cykling i naturen och det uppskattas av många. I dagsläget är majoriteten av de cyklar som används i fjällen inte försedda med elmotor men försäljningsstatistiken visar att allt fler elcyklar säljs. Länstyrelsen anser att det är rimligt att elcykling i fjällen kommer att öka.

Inom renbetesfjällen utövas både friluftsliv och renskötsel. Rennäringen har bland annat behov av lugna och ostörda platser eftersom renarna behöver betesro och är lättskrämde. Elcyklister skulle i större utsträckning än vanliga cyklister kunna ta sig till sådana lugna och svårtillgängliga platser och därmed riskera att ha negativ inverkan på renskötseln. Eftersom elcyklar är försedda med en motor som hjälper cyklisten innebär det att cyklisten får kraft att cykla längre och i mer kuperad terräng än hen annars skulle klarat. Områden som utan elcykel skulle ha varit för ansträngande att nå blir därmed tillgängliga.

Juridiska överväganden

Elcyklar med en maxeffekt om 250 watt och en maxhastighet om 25 kilometer i timmen räknas inte som terrängfordon och omfattas därför inte av terrängkörningslagen (1975:1313). Denna typ av elcykel är därför inte heller förbjuden att framföra i terräng enligt samma lag.

Det finns inte någon definition i lagen av allemansrätten, men enligt vissa förarbeten, lagkommentarer samt Naturvårdsverkets tolkning av den omfattas inte transport med hjälp av motor av allemansrätten. Länsstyrelsen instämmer i denna bedömning. Länsstyrelsen konstaterar därför att det är upp till respektive markägare att bestämma om elcykling kan tillåtas eller inte inom den egna fastigheten. För att få cykla med elcykel på stigar, leder eller fritt i terrängen krävs alltså markägarens godkännande i form av en markupplåtelse – ett sorts tillstånd.

Länsstyrelsen företräder staten som markägare inom renbetesfjällen. Länsstyrelsen har enligt rennäringslagen, på statens mark inom renbetesfjäll, uppdraget att handlägga och besluta om markupplåtelser. Ärenden om att få cykla elcykel på statens mark inom renbetesfjäll kommer att hanteras utifrån denna policy och handläggas som en markupplåtelse enligt 32 § rennäringslagen (1971:437).

Principer för handläggning

Länsstyrelsen anser att risken för negativa effekter av att allmänt tillåta elcykling inom renbetesfjällen överväger de positiva upplevelser som elcykling kan bidra till. För att skapa förutsättningar för samexistens mellan olika intressen inom renbetesfjäll bedömer länsstyrelsen att det är rimligt att begränsa elcykling på renbetesfjäll.

Länsstyrelsen ser en tydlig konkurrens mellan olika intressen av marken och vill verka för ett långsiktigt hållbart nyttjande av marken med goda förutsättningar både för friluftsliv med vildmarkskänsla och för rennärigen. Intressena behöver samexistera för att skapa hållbarhet över tid.

Det är därför viktigt att länsstyrelsen aktivt jobbar för att bevara relativt orörda områden med goda förutsättningar för renskötsel. En begränsning av elcykling ökar chansen att vissa större områden inom renbetesfjällen förblir svårtillgängliga och därför lämpar sig bättre för renskötsel eftersom de utsätts för färre störningar från friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att det rörliga friluftslivet är viktigt ur flera aspekter, bland annat för besöksnäring och folkhälsa. Länsstyrelsen anser också att det är viktigt att värna det allemansrättsliga friluftslivet framför det motoriserade friluftslivet, av samma skäl som ovan. För att kunna bevara det allemansrättsliga friluftslivet och skydda rennärigen anser länsstyrelsen, som markägare, att elcyklar som huvudregel inte ska tillåtas inom renbetesfjällen, men att undantag kan göras efter särskild prövning.

Undantag – situationer då upplåtelse kan medges

De undantag som länsstyrelsen kan komma att tillåta hanteras som just undantag och en bedömning sker i varje enskilt fall. Grunden är att tillstånd, en markupplåtelse, endast ges om aktiviteten bedöms ha liten påverkan på naturmiljön och rennärigen.

Nyttotrafik

Även om det inte är särskilt vanligt i nuläget ger elcykeln möjlighet till att viss nyttotrafik körs med elcykel som annars skulle körts med exempelvis fyrhjuling. Länsstyrelsen ser positivt på en sådan utveckling eftersom det kan förväntas ge mindre utsläpp av koldioxid och andra miljöfarliga ämnen samt minska risken för läckage av

exempelvis olja och bensin. En elcykel är också tystare än fordon med förbränningsmotorer, vilket kan innebära att störning på rennärning och annat friluftsliv blir mindre.

Organiserat friluftsliv

Länsstyrelsen utesluter inte att elcykling kan bedrivas som organiserat friluftsliv och bedömas som acceptabelt under kontrollerade former som t.ex. guidade turer med erfarna guider. Turismen är viktig för många småföretagare i länet, speciellt i de mindre fjällorterna. Elcykling som organiserat friluftsliv kan efter ansökan och prövning komma att tillåtas i områden där riskerna för skador på naturmiljön samt störning på rennärning och övrigt friluftsliv är liten. Tillstånd till enskilda verksamhetsutövare är möjliga att följa upp och nyttjanderättsavtal kan också föras med villkor.

Fysiska funktionsvariationer

I områden där elcykling kan ske utan avsevärd olägenhet för renskötseln eller att naturmiljön utsätts för oacceptabelt slitage bör elcykling kunna tillåtas även för friluftslivsutövare med fysiska funktionsvariationer. Enligt de globala hållbarhetsmålen ska länsstyrelsen verka för en god hälsa och minskad ojämlikhet.

Undantag i terrängkörningslagen och terrängkörningsförfordningen

Länsstyrelsen bedömer att elcykling för verksamhet som omfattas av undantagen i 1 § terrängkörningslagen och 1 § terrängkörningsförfordningen (1978:594) kan tillåtas utan föregående prövning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av rennäringsdelegationen den 28 juni 2021, dnr 610-5325-2021.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.